Życiorys

Dzieciństwo i Młodość

Adam Chmielowski urodził się w Igołomi urodził się 20 sierpnia 1845 r., jako najstarszy syn Józefy Borzysławskiej i Wojciecha Chmielowskiego. Był pierwszym dzieckiem w rodzinie, miał troje młodszego rodzeństwa (Stanisława, Mariana i Jadwigę). Chrzest przyjął 26 sierpnia 1846 bez udziału księdza (tzw. chrzest z wody), a 17 czerwca 1847 roku, w kościele Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny w Warszawie, dopełniono ceremonii chrztu.

W roku 1853 Adam Chmielowski utracił ojca. Dwa lata później w roku 1855 r. otrzymał stypendium rządowe i wyjechał do szkoły w Sankt Petersburgu, gdzie rozpoczął edukację w Korpusie Kadetów. Naukę swoją kontynuował w Gimnazjum Realnym Jana Pankiewicza po przeprowadzce do Warszawy.

Gdy odeszła jego matka (28 sierpnia 1859 roku) rodzeństwo Adama przekazano pod opiekę siostry ojca – Petroneli Chmielowskiej. Młody Chmielowski kontynuował naukę w Instytucie Politechnicznym

Studia rozpoczął w 1861 r. w Instytucie Politechnicznym i Rolniczo-Leśnym w Nowej Aleksandrii (Puławy). To właśnie tam poznał i zaprzyjaźnił się z wybitnym malarzem Maksymilianem Gierymskim.

W 1863 r. przyłączył się do powstania styczniowego. Walczył kolejno w oddziałach Leona Frankowskiego (pod Kurowem) i Mariana Langiewicza. Przeszedł z oddziałem Langiewicza do Galicji, gdzie wzięty został do niewoli przez Austriaków, a potem wywieziono go do Ołomuńca na terenie ówczesnej monarchii habsburskiej. W roku 1863 zbiegł i przedostał się do kraju uczestnicząc w walkach powstańczych.

Adam Chmielowski zakończył uczestnictwo w walkach 30 września 1863 r. po przegranej bitwie pod Mełchowem, pod dowództwem płk. Zygmunta Chmieleńskiego. Ciężko ranny w lewą nogę, kolejny raz trafił do niewoli. Bez znieczulenia w prymitywnych warunkach amputowano mu nogę. Dzięki staraniu rodziny wydostał się z niewoli.

Działalność malarska

W roku 1864 trafił do Paryża, gdzie rozpoczął studia malarskie. Malarstwo studiował również w Warszawie po amnestii w 1865, które musiał niestety przerwać z powodu sprzeciwu rady opiekuńczej sprawującej nad nim opiekę po śmierci obojga rodziców. Wyjechał na studia politechniczne do Gandawy, ale już po roku rozpoczął naukę na akademii sztuk pięknych w Monachium. Zdobył tam przyjaźń wielu sławnych artystów (Stanisława Witkiewicza, Józefa Chełmońskiego, AleksandraGierymskiego, Leona Wyczółkowskiego i innych). Tworzył wiele prac, które wysyłał na wystawy do Polski. Z tego okresu życia pochodzą pierwsze obrazy o tematyce religijnej, na przykład Wizja św. Małgorzaty oraz najsłynniejszy religijny obraz Chmielowskiego Ecce Homo, który obecnie znajduje się w Krakowie w prezbiterium kaplicy sióstr Albertynek pw. Ecce Homo.

Dorobek Adama Chmielowskiego to 61 obrazów olejnych, 22 akwarele i 15 rysunków. Do najbardziej znanych prac należą m.in. Po pojedynku, Dziewczynka z pieskiem, Cmentarz, Dama z listem, Powstaniec na koniu, Wizja św. Małgorzaty, Zachód słońca, Amazonka.

Działalność zakonna

24 listopada 1880 r. Chmielowski prosił o przyjęcie do klasztoru ojców Jezuitów w Starej Wsi. Jednakże nowicjat ten miał smutny finał. 17 kwietnia 1881 r. Chmielowski w stanie zupełnej depresji zrezygnował. Po powrocie do zdrowia związał się z tercjarstwem św. Franciszka z Asyżu. W roku 1884 osiadł w Krakowie, przy ulicy Basztowej 4, gdzie dalej malował, ale zaangażował się coraz bardziej w opiekę nad nędzarzami i bezdomnym. Po pewnym czasie zrezygnował całkowicie z malarstwa a jego poświęcenie oddane było tylko opieką nad najbardziej potrzebującymi. W roku 1887r. przywdział habit regularnego tercjarza, a rok później 25 sierpnia 1888 r. złożył ślub czystości na ręce kardynała Albina Dunajewskiego. Odtąd jako Brat Albert na zawsze oddał się pracy dla bezdomnych w Krakowie. Założone przez siebie Zgromadzenia: Braci Albertynów (1888 r.) i Sióstr Albertynek (1891 r.), oparł na regule św. Franciszka z Asyżu. Centrum jego działalności stanowiły ogrzewalnie miejskie dla bezdomnych, które pracą apostolską przemieniał w przytuliska. Nie dysponując środkami materialnymi kwestował na utrzymanie ubogich. Oddając się z biegiem czasu coraz pełniej posłudze ubogim rezygnował stopniowo z malowania obrazów, ale przestając być artystą w ścisłym tego słowa znaczeniu stawał się artystą jeszcze pełniej, odnawiając piękno znieważonego oblicza Chrystusa w człowieku z marginesu społecznego i dna moralnego.

Zakładał również domy dla sierot, kalek, starców i nieuleczalnie chorych. Pomagał bezrobotnym organizując dla nich pracę. Słynne są słowa Brata Alberta, że "trzeba każdemu dać jeść, bezdomnemu miejsce, a nagiemu odzież, bez dachu i kawałka chleba może on już tylko kraść albo żebrać dla utrzymania życia".

Ostatnie chwile życia brata Alberta

Brat Albert zmagał się z ciężką chorobą – rakiem żołądka i z rąk prepozyta kanoników regularnych laterańskich, ks. Józefa Górnego 23 grudnia 1916 roku przyjął sakrament namaszczenia chorych. W dniu 25 grudnia 1916 roku „brat opuchlaków" jak go nazywano zmarł w opinii świętości dożywszy 70 lat. Pochowany został na Cmentarzu Rakowickim.

„Za wybitne zasługi w działalności niepodległościowej i na polu pracy społecznej" Prezydent Ignacy Mościcki 10 listopada 1938 roku nadał mu pośmiertnie Wielką Wstęgę Orderu Odrodzenia Polski.